

hálófinomságú hártya vesz körül. Júliusban érik, akkor a hártya ki-pattan s a magocskák, mintha szárnyuk volna, a széllel a felhőkig jutnak, onnan záporoznak le mindenfelé. Finom, könnyű anyag, illatos mézíze van és nagyon tápláló. A Szahara lakói mind ismerik.

A kitűnő fényképfelvételek mind az ottani típusokat, mind pedig a mérhetetlen homok fogalmát közelebb hozzák az olvasóhoz. (m—i.)

Ungarische Kulturstätten. — *Fayers intellectuels en Hongrie.* — *Hungarian educational institutions.* — *Centri di cultura in Ungheria.* Bp. Egyetemi nyomda, 1931. 8°, 192 l. — Magyary Zoltán egyetemi tanár, a magyar tudományosságának és szervezetének egyik legkiválóbb ismerője, a kitűnő műemlék-fotografussal, Petrás Istvánnal szövetkezve egy képeskönyvet adott ki, mely másfélszáz képben mutatja be a magyar kultúra otthonait és intézményeit. A Magyar Tudományos Akadémiától kezdve egyetemeken, múzeumokon, könyvtárakon keresztül a nagyobb vidéki városok nevezetesebb idevágó alkotásaiig sorra vesz mindent, ami a kultúra megtartását és annak fejlődését szolgálja hazánkban. Ennek a könyvnek igen nagy a jelentősége, különösen ma, amikor a kultúrát egyesek luxuscikknek akarják beállítani s megfeledeznek arról, hogy a gép mozgatója előtt annak kitalálója az, akinek munkáját minden erővel alá kell támasztani, mert ha felfedező nincs, nincs az sem, aki a felfedezést felhasználja és megéljen belőle. A négy külföldi nyelven megjelent, rövid és tömör utószóval ellátott munka változatos és gazdag képanyagával külföldön nagy szolgálatot fog tenni Magyarországnak. G.

Két új magyar irodalmi ritkaság. A gyűjtemény hatodik számát a buda-

pesti cisztercita gimnázium nyolcadikosai adták ki *Brisits Frigyes* vezetésével. A cím: *Temesvári Pelbárt műveiből.* A nyolcadik szám *Édes Gergely eredeti oktató meséi*, a debreceni református gimnázium VII. A) osztályának gondozásában és *Zsigmond Ferenc* bevezetésével jelent meg.

Temesvári Pelbárt szebb részleteinek bilinguis kiadásával régi hiányt pótoltak a ciszterci gimnázium tanulói. Azok közé a magyar írók közé tartozik, akiket a maguk korában ugyanúgy ismertek külföldön, mint idehaza. Igaz, hogy nem alkotó elme, inkább csak népszerűsítő volt, de az ő korában már lejárt a theológia nagy elméleteinek korszaka.

A kiválogatás nagyon jól sikerült. Szinte nem tudja az olvasó, mibe kezdjen: egy kedves legendába-e, vagy Szűz Mária szépségének meghatóan tudományoskodó részletezésébe. A fordítás nyelve egy kicsit régieskedő és kényelmesen terjeszkedik el a mellékmondatokban. Ügylátszik, a fordítók nem akarták átvenni a kódexok tömörségre törekvő, latinus és ma már nehezen érthető nyelvét.

Édes Gergely Kazinczy kortársa. Legfőbb érdemét abban látja Zsigmond Ferenc, hogy a különböző klasszikus versformákat rápróbálgatta a magyar nyelvre. Ez érdemen kívül azért is rászolgált a kiadásra a konzervatív dunántúli tiszteletes, mert igazában a Kazinczy előtti irodalmi fokozatot képviseli. Nincs külön irodalmi nyelv, a legfenségesebb tárgyát is a leghétköznapibb nyelven adja elő; a Nemezis így szólítja meg Franklint: «te Franklin! úgy hallám, te vagy itt a legbátrabb alapító», a Kazinczycentenárium évében jelent meg a kis könyv és igen jó alkalom arra, hogy szemléltesse a széphalmi mester munkájának eredményeit. Édes Gergely jó kiindulópont a Kazinczy által előidézett fejlődés megmérésére. F. I.